XVIII. évfolyam 25. szám.
1944 junius 17. szombat.

Ára 20 fillér

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám: 17.258.

Felelős szerkesztő: NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 10, ½ évre 5, ¼ évre 2.50 pengő. Megjelenik minden szombaton.

Felszabadultan

Nincs kellemetlenebb érzés annál, mint mikor a lélek finom hurjait láthatatlan és lerázhatatlan bilincs tartja rabságban. Ilyenkor a léleknek a külső benyomásokra való őszinte megnyilatkozása megszünik. Igy voltunk mi is a hosszú ideig tartó lelki béklyó rabjai magyarok — Magyarországon. Pedig de sokszor perzselte a nyelvünket a ki nem mondott érzésnek, gondolatnak a tüze. De sokszor szükséges lett volna egy-egy őszinte felkiáltás, felrázása a szunnyadó lelkeknek, de nem lehetett szólni, nem volt szabad írni, csak nézni lehetett, hogy milyen ördögi kézzel ássuk népünk sirját a hivatalos és nem hivatalos „Nagyságaink".

De megtörtént a nagy átalakulás és immár felszabadult lélekkel elhetjük egészségesebb levegőben életünket.

Annál is inkább, mert megtisztulóban, illetve kigyógyulóban van közéletünk a legsúlyosabb nyavajyájából, amit népiesen és legérthetőbben igy nevezhetünk: *zsidóság.*

Nagyon nehéz még szavakkal kifejezni azt az érzést, ami eltöltötte az embert, amikor a megváltozott viszonyok gyakorlati értékeit tapasztaltuk magunk körül községünkben, amikor megtudtuk, hogy Celldömölkön csak mi magyarok fogunk élni a jövőben. Kissé furcsa, hogy az ember ezt az érzést a saját hazájában először érzi!

Én — elég balgán — úgy gondoltam, hogy a magyar nép köreben osztatlan öröm fogja kiséri a kiadott hivatalos intézkedéseket, s mikor a rendeletek végrehajtására került a sor, akkor láttuk, kogy nem igy van. Furcsa és különös dolgoknak lehettünk fül- és szemtanui.

Láttuk, hogy siratták meg a kiköltözködőket az itt maradt barátok. Ellepték a sajnálkozás könnyei az együttérzők szemét. — Nem tudom gondoltak-e ezek a zsidó sirató magyarok arra, hogy ha fordított helyzet adódott volna elő, akkor láttunk volna-e csak egy magyart sirató zsidót is?

Van még mindig egy nagyon mergezett lelkü magyar néprétegünk, s ez a társaság a saját fajtája kárára inkább szeretné látni ennek a kulár élősdi népnek az uralmát, mint saját felszabadulásunkat.

Ezek az emberek azok, akiknek fülük sohse ballott, ha magyar gyermekek jajszava ert hozzájuk, ezek voltak a szükmarkuak, amikor fillereket adták csak szociális céljainkra, ezek az emberek sohse tették magukévá léttünk sorskérdéseit, mert mint ahogy kitudodott és nyilvánvaló lett, nem velünk, hanem a most letünt társasággal volt meg az együvétartozás érzése lelkükben.

Az ilyen magyaroktól nem lehet csodálni, hogy könnyeik sürü záporozása közben, a sötétség leple alatt mentek barátaikhoz — a „kegyetlen barbarizmus" áldozataihoz — az utolsó éjszaka búcsút venni.

Láttam, amint az egyik ház lakói összecsókolták az elköltözőket s viszontlátásra — volt utolsó búcsúszavuk. — Nem tudom hol képzelik az e fajta gondolkozásu emberek a viszontlátást?

Ezek az emberek nem mutatták szánalmat, se könyörületet az itthon maradt katona feleségekkel, majd később hadiözvegyekkel, hadiárvákkal szemben. Nem látták könnyes szemüket akkor, amikor csonka és béna katonákat hozott elénk a sors.

De nem csodálkoztak ezek az emberek azon sem, hogy magyar gyermekek ezrei pusztultak és pusztulnak ma is tüdőbajban, hogy magyar zsellérek tízezrei a zsidó nagytőke rabjaként éppen hogy csak ében nem haltak, hogy ezeknek az életéhez csak a robot segéddött örökös társul s a zsidó bérlő és csatlósa kezében a korbács, mint „serkentő" eszköz végezte „nemes" hivatását.

Aki tud ezért a letünt korért és emberelért egy sajnálkozó szót mondani, egy könnyet hullatni, csókos búcsút váltani, az nem érdemli meg, hogy magyarnak született!

A letünt nehéz idő mögöttünk van, s mi kérjük, felszabadult lélekkel, hogy *Adjon Isten szebb jövendőt minden Igaz Magyarnak!*

E. L.

A vármegyei közigazgatás megujulása felé

A nagybirtok közigazgatási hatalma a vármegyei szervezeten alapszik. A nagybirtokosok virilis jogon választás nélkül tagjai a törvényhatósági bizottságnak és ennek működésében érvényesitik befolyásukat. A vármegyei tisztviselőket pedig a törvényhatósági bizottság választja. A vármegyék vezetőtisztviselői viszont a már legtöbbször földjüket vesztett nagybirtokos családokból származnak és a nagybirtokosokkal rokoni kapcsolatok is összefűzik őket, azonkivül, hogy a törvényhatósági bizottság befolyásos tagjaitól megélhetésükben és előrehaladásukban is függenek.

A törvényhatósági bizottságnak ugyan vannak a vármegye lakossága által választott tagjai is és a szavazásoknál a szótöbbség határoz. Ez azonban a gyakorlatban nem ad a megye lakosságának egyszerű és gyors lehetőséget, hogy akaratát érvényesitse. A virilis jogon, választás nélkül bevert (nagybirtokos tagok és a hivatalból szereplő vezetőtisztviselő tagok együtt számszerüen is kiadják a többséget. A kisebbség tagjai között pedig a társadalmi fokozatosságnak megfelelően szintén sok a nagybirtokosokkal egyforma érdemü zsirosparaszt, a nagybirtokosok magánjogügyleteiből élő ügyvéd és ezeknek szállitó vidéki középiparos és kereskedő. A mezőgazdasági és ipari munkásságot és a kispolgárságot meg egyáltalán csak a demokratikus látszat megőrzéséért mutatóban képviseli egypár felülről rájuk kényszeritett renegát vagy már simán semmiképen ki nem szorítható, közülükvaló vezéregyéniség. Igy a nagybirtokos és vezetőtisztviselő csoport az alkotmányos formaságok megsértése nélkül is mindig keresztül tudja vinni a szándékait és a velük szemben állók szerepe gyakorlatban csak a birtokon kivüli fellebbezések és a felszólalások agyoyhallgatható kellemetlenkedéseire van szoritva. Ez azzal a haszonnal is jár, hogy igy működésük meddő és destruktiv jellegünek látszik és elégedetlenségük csak rosszhiszemü okvetetlenkedésnek tüntethető fel.

Az első tennivaló tehát, amit a mostani államalkotmány csak később kivihető megváltoztatása nélkül is véghez lehet vinni, *a virilis jog megszüntetése.* (Ez benne is volt a Bárdossy-kormány programmjában.) Ezzel a legtöbb nagybirtokos, vidéki középiparos és a nagybirtokosok magánügyletein meggazdagodott ügyvéd kiesne a törvényhatósági bizottságból és a tagsag elnyerésére választásra lenne szoritva. A választáson ugyan társadalmi összetartásuk, a választási fogásokban való gyakorlatuk és a tőlük közvetlen függőkre gyakorolt nyomásuk nagyobb felüket ugyan egyelőre visszahozná a bizottságba, mégis el lehetne ezzel érni, hogy a szavazásoknál nem fölttétlenül és minden esetben tudnák elérni a számszerű többséget is és igy később a megye lakosságának öntudatosodásával alkotmányos uton is szám szerint kisebbségbe lennének szoríthatók. Nehezebb lenne tehát az igazi népakaratot képviselők leszavazása.

A másik tennivaló — ami részben már meg is valósult — a vármegyei tisztviselők szervezetében a választás eltörlése és helyette a kinevezési rendszer életbeléptetése. Ez van hivatva megszüntetni a vármegyei vezetőtisztviselők teljes, állandó és közvetlen függését a nagybirtokosoktól és a családi (tehát egyéni) érdekek föltétlenül biztos érvényesitését is megnehezitheti. A földnélküli földesurak nagyrésze még igy is vissza tud kerülni a vármegyei közigazgatás vezető állásába az állami közigazgatás központjában ma még meglevő kapcsolatai és befolyása révén, de remélhetőleg mégsem minden esetben és teljes biztossággal. Valamivel több tárgyilagosság, szakszerűség és korszerűség tehát mégis biztositható lesz lassanként a megyei közigazgatásban.

Az igy adódó lehetőségek kihasználásához azonban egy öntudatosodó lakosság célratörő szivossága és összetartása szükséges. Enélkül magyar népi megujulást nem lehet elképzelni.

Hódi Bertalan

Vitéz Imrédy Béla

származásáról a magyar közélet fajvédő vezérei válaszolnak egy megszervezett rágalomhadjárat irányítóinak

A Magyvr Távirati Iroda a következő nyilatkozatot közli:

A közelmultban úgy Budapesten, mint az ország különböző helyein ismeretlenek által, ismeretlen helyen kiadott gyalázkodó röpiratok jelentek meg vitéz Imrédy Béla közgazdasági miniszter származásáról. Ez a politikai vadaskodás sulyosan sérti a nemzeti érdekeket is és éppen ezért vitéz Imrédy Béla felkérésére **alulirottak feladatuk komolyságának teljes tudatában** és a **rendelkezésükre bocsátott** összes **származási iratok alapos** megvizsgálása **után jelentik ki** a magyar közvélemény nyilvánossága előtt:

1. Vitéz Imrédy Béla 1939 februárjában miniszterelnöki állásáról való lemondása napján, anélkül, hogy dédszüleinek származására vonatkozó összes iratokat beszerezte és megvizsgálhatta volna, egyedül politikai ellenfelei által produkált állítólagos bizonyítékok alapján azt közölte a nyilvánossággal, hogy ezek az adatok arra mutatnak, hogy nyolc dédszülője közül az egyik, egy dédapa, 1824-ben — tehát 125 évvel ezelőtt — hétesztendős korában keresztelkedett ki. Vitéz Imrédy Béla csak ezen kijelentés után indította meg az eljárást a **dédszülei származására** vonatkozó **összes iratok** hivatalos beszerzésére. A hivatalos helyekről megküldött és vitéz Imrédy Béla által rendelkezésünkre bocsátott összes okiratok alapján megállapítjuk, hogy a volt miniszterelnök 1939 februárjában tett származási bejelentése téves és félrevezető adatokon alapult. Vitéz Imrédy Bélának erről a Szudétaföldön 1807-ben született dédapjáról a leszármazás kutatására egyedül illetékes német hatóság, a birodalmi anyakönyvi hivatalok melle" felállított Reichssippenamt Nr. II (X) I 3/42 számú bizonyítványa leszögezi, hogy sem az illető dédszülőiről, sem annak bármely őséről nem állapítható meg, **hogy zsidó** vagy akár zsidóvérű **volna.**

2. Vitéz Imrédy Béla négy nagyszülőjének eredeti keresztlevelei, házasságkötési iratai és a többi hét dédszülő leszármazási iratai minden kétséget kizáróan igazolják a dédszülők tiszta keresztény származását.

3. Külön említjük meg, hogy a névtelen rágalmazók által ismételten emlegetett Vajkay (Zenger) családnak, Imrédy anyai ősei egyik ágának leszármazási okiratait megvizsgáltuk és a hiteles okiratokból két és fél évszázadra visszamenően megállapítottuk, hogy az Regensburg mellől származó, tiszta keresztény őstermelő család.

A megvizsgált tények alapján kijelentjük, hogy minden olyan állítás, amely szerint vitéz Imrédy Béla ősei között zsidók voltak, a valóságnak nem felel meg, tehát közönséges rágalmazás.

Vizsgálati munkánk befejezése után a legnagyobb megütközései állapítjuk meg, hogy a magyar politikai életben, a világháború legsulyosabb korszakában eltévelyedett politikai kalandorok és megtévesztett csoportok a rágalmazás szennyes fegyverével hadakoznak fedhetetlen életű és sályos, felelős munkát végző magyar államférfiak ellen. Ezt a minősíthetetlen eljárást a tisztességes magyar közvélemény ítéletére bízzuk.

Budapest, 1944 junius 12. *Bosnyák* Zoltán dr sk., a Zsidókutató Magyar Intézet igazgatója, *vitéz Kelosnáry-Boresa* Mihály dr sk. államtitkár, *Oláh* György sk. országgyűlési képviselő, *Rajniss* Ferenc dr sk. országgyűlési képviselő, *vitéz Zách* Emil sk. nyv. vezérezredes.

A pártélet hirei

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt sárvári szervezetének beadványa az elöljárósághoz:

Tek. Községi Elöljáróság!

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt sárvári szervezete, nemkülönben Sárvár hazafiasan gondolkodó magyar társadalma a bekövetkezett örvendetes események után immár elérkezettnek látja azt az időt, hogy Hazánkra, magyar fajtánkra oly kárhozatos hatással lévő, ellenséges zsidó befolyásnak minden maradványát eltüntesse. — Sárvár nagyközség egyik utcája báró Hatvany eimet viseli, a sárvári közkórház falán egy ugyancsak ezen zsidó nevét megörökítő tábla van elhelyezve, nemkülönben a sárvári park egyik köve szintén a Hatvany nevet örökíti.

Báró Hatvany — Deutsch zsidó közismerten azok közé a zsidó egyének közé sorozandó, aki ha ma az ország területén tartózkodna, már régen az 5 megérdemelt sorsában osztozkodna és nemzetünkre, Hazánkra kárhozatos hazaáruló tevékenysége miatt valamelyik internálótábor lakója lenne. A magyar kormányzat már régen megfosztotta magyar állampolgárságától, hazaáruló és Hazánk érdekeit veszélyeztető sályos tevékenysége miatt s így a legsürgősebb intézkedések egyike kell, hogy legyen, hogy ezen ellenséges érdekeket képviselő zsidó egyének minden emléke a sárvári közönség szeme elől örökre eltörölttessék.

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt épp úgy, mint minden hazafiasan érző magyar az örvendetesen bekövetkezett tisztogató rendelkezések után elvárja, hogy nemcsak országos ügyeket intéző kormányzat, hanem a helyi érdekeket szolgáló községi elöljáróság is a legsürgösebben eljár és megteszi mindazon intézkedéseket, amelyek a kárhozatos elemeknek végleges kiküszöbölését és emlékük kiirtását eredményezik.

A mai sorsdöntő idők által megkövetelt gyors, tehát halasztást nem tűrő parancsszava alapján kérjük, hogy szíveskedjenek a báró Hatvany-Deutsch utca elvevezését éppen úgy, mint a sárvári közkórház egyik emléktábláján szereplő báró Hatvany, nemkülönben Sárvár parkjában felállitott emlékkövön lévő ugyanezen zsidónév eltüntetése iránt a legsürgősebben intézkedni s ezáltal Sárvár magyar közönsége közóhajának eleget tenni.

Sárvár, 1944 jún. 5.

Hazafias tisztelettel:

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt sárvári vezetősége nevében: nemes Bándy Gyula szervezet vezető.

A helyi jobboldali közönség örömmel értesült a beadványról. A Magyar Nemzetiszocialista Párt álláspontjához — mint értesültünk — csatlakozik a Magyar Megújulási Pártjának helyi szervezete is. Igy remélhetőleg, hamarosan napvilágot látnak a megfelelő és helyes intézkedések.

A Magyar Nemzetiszocialista Párt sárvári szervezetének gyűjtése a bombakárosultak javára: (Folytatás)

Kiszás László 30 P, Popella János, dr Bősz József 20—20 P, Pusztay József, Szalay István, Fashing Gyula 10—10 P, Goczán Imre, Fertőszegi Imre, Eöllös Antal, Kirschner János, Udvardi Ignác, Angyal Lajos, nemes Bándy Julianna 5, Németh József, Ispánky József, Fertőszegi László, Beer Ferenc, Váthy Lajos 5—5 P, Fertőszegi István, Molnár Antal 4—4 P, Zámbó Sándor, Ivány József 3—3 P, Szabó István Tóth István, Karr Nándor 2—2 P, Tolnay József, Benedekfi István, Kálmán József 1—1 P.

A gyűjtés eredménye az előző számban közöltekkel együtt.

Találós kérdések

Melyik az a korcsmáros, aki nem hentes és mégis vág; s jegyre mégsem méri a hust?

•

Melyik nyilvános árnyékszék az, melynek feliratai és falragaszai pótolják a ponyvairodalmat?

•

Melyik zsidói parmágnásnak díszeleg az emlékkőve még mindig a sárvári parkban?

(Sárvári megfejtők nyilvános dicséretben részesülnek.

H. S. Sárvár. A sárvári gettót a kormányzat aligha szánhatta „üdülőnek". Legyen nyugodt megjön a mostani farsangra a bőjt. Személyesen is eljárunk ez ügyben. Köszönjük levelét, melyben figyelmüket felhívta az áldatlan helyzetre. Mi is úgy látjuk, hogy amig a közismert Fischer molnár, mint gettóbiró állapitja meg a „rendet", addig rend nem lesz. Nemcsak a gettóőrzést kell keresztény s ami fő, megbizható kezekbe adni, de sok mást is másképpen, azaz jobban kell csinálni. Az intézkedések utban vannak.

IRODALOM

Felhívjuk olvasóink figyelmét *Péczely* Attila *Beszélgetések a népzenéről* c. könyvére. Egyszerű, közvetlen formában és sok dal illusztrációval adja elő a nédzenével kapcsolatos kérdéseket. Akit nemzeti művelődésünk érdekel, aki lélekben valóban magyar akar lenni, aki családja, gyermekei egészséges és korszerű magyar műveltséggel való ellátásával is törodik a jelitélenul szerezze meg.

Olvasta már *László* Gyula könyvét, mely *A honfoglaló magyarság élete* cimen jelent meg a könyvnapon? Multunkat ismerni, a róla szóló legjobb könyveket megvenni becsületbeli kötelezettség is! Ha mi magyarok nem törődünk vele, kicsoda törődjön vele: a zsidók, csehek, oroszok, angolok, négerek, hindurk?

Hát *Szabó* Pál: *Politika* cimü regényét olvasta-e már? Ha jót akar olvasni s nemcsak szórakozni akar, hanem az életet is jobban akarja ismerni, olvassa el! Nem bánja meg!

A sárvári lakásinséggel kapcsolatban

közöljük, hogy az illetékes minisztérium által elöirt sorrendben megkezdték az igénylések igazságos elbirálását s ez a kérdés rövidesen rendeződik.

A húsellátás

terén is kilátás van a kérdés gyökeres megoldására. Rövidesen napvilágot látnak az idevonatkozó helyi rendelkezések. Következő számunkban részletesen is visszatérünk az egyetlen megoldás tárgyalására.

Leventenap

jesz f. hó 18-án (vasárnap Sárvárott. A mult vasárnap elmosta az eső. Most mgpróbájják újra s ha az idő engedi, teljes egészében lepergetik a műsort.

BAJTÁRSI SZOLGÁLAT

Nagy Imre tizedes üzeni Celldömölkre Édesanyjának: jól van, nincs semmi baja, csak kevés postát kap. Édesanyját és testvérét csókoltatja, ismerőseinek üdvözletét küldi. Barátait pedig arra kéri, hogz tájékoztassák a sporthirek felől és őket pedig baráti szeretettel üdvözli. Tudatja, hogy a táboripostaszáma változás következtében Z—317 lett.

Sporthir. A járási lev. parsag. 18-án rendezi meg 1/2 3 órai kezdettel az atlétikai versenyt. Ez válogató verseny, melynek legjobbjai kerülnek a hadtest lev. versenyekre.

Kormányzó úr magas születésnapjának megünneplése. F. hó 18-án délelőtt 10 órakor a hősi szobor előtt tartja a jár. lev. parsag. a Főméltóságu úr születésnapi ünnepségét, melyre a nagyközség egész társadalmát várja a parancsnokság.

Jellemző képek az óvóhelyről

Hálát adok az Istennek minden napért, amelyet légi riadó nélkül meguszunk. Borzasztó az én helyzetem édes öregem! Sokszor mondom magamban: Kellett neked a házasság Béla, mikor a mostanihoz viszonyítva arany életed volt? Tudod, hogy mi vagyok én, ha a szirénák megszólalnak? Hordár a kőbön vagy málhás állat a négyzeten. Öt súlyos koffert és egy tömött aktatáskát kell lecipelnem az óvohelyre. Ezekből három a feleségemé, kettő a feleségem Pesten élő néniéjének decentralizált holmija, míg az aktatáskában vannak az én dolgaim. Csak három fuvarral tudom őket leszállítani és négy fuvarral vissza a lákásba! Szörnyű, szörnyű, hogy én mit vállaltam magamra ezzel a házassággal. A cselédlány riasztáskor átszaladt a szomszédházban szolgáló faluhelijéhez és így minden magamra marad. Hát nem borzasztó?

De bizony borzasztó — nagy szemár vagy édes Bélám! Először is, mert tanár létedre meggondolatlanul ugrottál be a házasságba, másodszor, mert magad viszed le a fél lakást, harmadszor, mert öt hónap alatt tipikus pápucshős lett belőled. Ennek csak egy jó orvossága van: Légi riadókor tűnj el a légtérből, szaladj át te is a szomszédba. Garantálom, hogy többet nem kell kofferokat cipelned.

Mondd csak édesem. Te mit viszel le magaddal az óvóhelyre? Én azokra a bizonyos óvóhelycsomagokra nem adok semmit, azt a férjemre sóztam, de a szívem vérzik, ha rágondolok azokra a pótolhatatlan selymelmre és ruháimra, amelyek a tűz martalékává válhatnak. Apropos, tegnap hozta haza a varrónőm az új nyári ruhámat. Hogy az milyen édes és milyen csodásan áll! Hóditani fogok benne, már előre tudom. Hogy tudnám megmenteni a sok szép dolgaimat?—

Hát igen drágám! az nálam is nagy gondot okoz, különösen most, amikor három csodaszép nyári ruhát csináltattam Pesten a Váci-utcai „Modern" szalonban, de meg a cipőim — azokra különösen féltékeny vagyok, mert hiszen tudod, hogy a férfiak csodálják a lábaimat! Gondolkodni fogok a megoldáson, bár nálam nagy problémát nem okoz. Vannak rokonaim, akik szívesen vállalják megőrzésüket! Nálad édesem nehezebb a helyzet, mert féltékenynek nevelted a férjedet. Ha pedig így áll a helyzet, legjobb, ha dolgaidat összecsomagolod és a férjed lecipeli az óvóhelyre. Hiszen úgy sincs oly sok, hogy egy kofferbe bele ne férne. Na pá édesem, ezerszer csókolak!

Hát ez már tarthatatlan, hogy ez a Fenérné mit művel az öltözködésével! Még az óvóhelyen is valóságos divatbemutatót tart. A télen felváltva öt bundában jelent meg, most meg a keppekkel, meg belépőkkel vonja magára a figyelmet. Azt akarja, hogy mindenki őt csodálja. Miatta férjemmel egy hétig nem beszéltem, mert ő is úgy oda volt. A riadó alatt folyton csak őt nézte. Azóta háttal ültetem a férjemet az óvó helyen.

Hogy mi van a mi óvóhelyünkön egy-egy riadó alatt, az egy kész kabaré. Nagy Kázmér lehozatja a teljes vadászfelszerelését négy puskával, két kutyával. Fazekas Mátyás, ki nagy sportember hirében áll, lehozatja a horgászó eszközeit, turista-felszerelését és ezdőszereit. Bálint Lajos természetrajztanár lepke- és bogár-gyűjteményét, Kerekes bíró a bélyeggyűjteményét és az összes törvénykönyveket. A házban lakó szabómester az összes kész és nem kész ruhákat, vasalóval és deszkákkal. Mi már csak az óvóhely közepén állunk, mint a táncosok a majomszigeten.

Tovább nem sorolom fel azt a sok-sok óvóhelyi képet, amelyek mind az emberi önzésből erednek. Melyek mind azt mutatják, hogy igen-igen sok azok száma, akik nincsenek tekintettel senkire és semmire. Kik magukkal hoznának le mindent, ami csak kényelmüket, megszokott életmódjukat szolgálja. Minden elpusztulhat, csak az ő dolgaik maradjanak meg. Az óvóhelyek sok helyen úgy néznek ki, mint az áruraktárak!

Ne legyünk önzők! Az óvóhely nem Noé bárkája. Vizözön egyelőre még nem fenyeget bennünket. Térjünk magunkhoz!

Az óvóhelyen nemcsak férőhelyre, hanem legfőképpen levegőre van szükségünk. Légi támadás alatt, midőn minden ajtó zárva van, a levegő gyorsan elhasználódik és ha légszűrő berendezésünk nincsen, akkor csak a támadás lezajlása után juthatunk friss levegőhöz. Egy személyre legalább 2·5 köbméter légtér szükséges.

Ne tömjük tehát tele az óvóhelyet böröndökkel, ládákkal, hanem csak annyit vigyünk le az óvóhelyre, amennyit mindenki ülőhelye alatt el tud helyezni. Az óvóhelycsomagnak csak közszükségleti cikkeket szabad tartalmaznia, melyekre részben az óvóhelyen, részben pedig a légitámadás után — ha otthonunk elpusztul — a hatóság által nyújtott ideiglenes szállásunkon szükségünk lehet. Így célszerű okmányainkat, pénzünket, élkszereinket élelmiszerjegyeinket és nem romlandó élelmiszert (konzerwet, zárt üvegben lekvárt, kekszet, szárazsüteményt) ivóvizet, gyógyszert, kötszert és mosdóeszközöket, törülközőket, ruhákból egy váltás fehérneműt, harisnyát, a gyermekek részére főleg ennivalót, játékszert az óvóhelycsomagban levinni. Az óvóhelycsomag tartozéka még egy melegebb takaró, kabát, gázálarc és szemvédőüveg. Célszerű a legrégibb ruhát óvóhelyruhának kinevezni, hogy tűzoltásnál vagy egyéb mentési munkáknál jobb ruháinkat tönkre ne tegyük. A jobb ruhát legjobb karunkon lehozni. Amennyiben óvóhelyünk oly nagy, hogy még mindenki elhelyezhet egy-egy böröndöt, akkor fehérneműinket és értékes ruháinkat is elhelyezhetjük, de sokkal helyesebb intézkedés, ha lakásunk értékes holmijait, tárgyait jól zárható ládákba csomagoljuk és azokat az óvóhelyen kívül eső pincerészbe helyezzük el. Még célszerűbb ezeket ugyanazon városon vagy községeken belül rokonoknál vagy ismerősöknél elhelyezni — esetleg vidékre kiszállítani. Lakásunkban keletkezhető tüzeknek tápot adó függönyöket, díszítéseket, terítőket, szőnyegeket szedjük le, csomagoljuk jól be és szintén helyezzük el vagy a pincébe, vagy pedig küldjük ki vidékre.

Értékes ingóságait mindenki maga köteles a pusztulástól menteni, mert ezeket a háború után sem lehet egyhamar pótolni.

Az óvóhelyen csak a legegyszerűbb berendezés lehet, padok vagy székek, asztal, ivó- és oltóvíz, homok bőségesen.

Az óvóhely fődémét és falait meg kell tisztítani a vakolattól, mert a légnyomás okozta épületrázkódtatás következtében a vakolat lepereg és az óvóhely tele lesz mész- és vakolatporral. Ez rendszerint pánikot idéz elő, mert benttartózkodók az épület összeomlására következtetnek. Hasonlóan helyesebb a mondókák helyett az óvóhely ablakait szellőztetőnyílással ellátva befalaztatni. A homokládát a légnyomás rendszerint befujja az óvóhelyre, ami szintén kellemetlen érzést válthat ki.

Az óvóhelyen sokan pusztultak el oly módon, hogy a falnak támaszkodva ültek vagy álltak. A robbanás lökő vagy szívó hatását a falak átveszik. Aki tehát a falnak támaszkodik gerinctörést vagy koponyaalapi törést szenvedhet. Az ülőhelyeket a falától távolabb kell elhelyezni és a falakra kiírni, hogy támaszkodni életveszélyes!

Végül még rá kell mutatnom arra, hogy az óvóhelyen az idő komolyságához mérten viselkedjünk — erős lélekkel készüljünk fel egymás támogatására. A betegeket, gyengéket, anyákat, gyerekeket gyámolítsuk és legyünk segítségükre. Az óvóhely az emberbaráti szeretet otthona, ahol nincs önzés, irigység, harag vagy féltékenység, csak vallásosságon alapuló kölcsönös szeretet egymás iránt.

Ne legyünk önzők!

Törsenk Károly

Hírek a zsidó-bolsi frontról

Bevonultak munkaszolgálatra a sárvári gettó munkaképes férfiai

Hétfőn este a sebesvonattal vonultak be 48 éves korig Izrael férfiai munkaszolgálatra. Ez is nagy megnyugvás a keresztény közvéleményre. Ennyivel is kevesebb élelmiszert kell a zsidók számára csempészőknek keresztény házakba lerakniok. A bevonuló zsidók azt a hírt terjesztették, hogy engedélyt kaptak a 6 órai sebesvonattal helyett az esti sebesvonattal való bevonulásra. (Erről viszont — hely hiányában — másnap reggeli vonatra maradtak!)

Nem tudtunk ugyan utánanézni annak, hogy valóban kaptak-e erre engedélyt, de amennyiben csakúgyan így van helytelenítenünk kell, mert minden ilyen — még oly semmit mondó engedmény is — a rendszer gyengeségét mutatná s azt a felfogást segítené egészen érvényesülni, mely szerint megint kezdenek keztyüs kézzel bánni velük, mint az első zsidótörvények miatt. Maga az a tény, hogy sok közismert zsidóbarát internáltat hazaengedtek az utóbbi időben szerte az országban, ugyis ezt a felfogást erősítette meg. A zsidókérdést a lehető legradikálisabban kell megoldanunk a magyar nemzet javára. Itt, ezen a ponton igazán nincs helye álhumánus, vagy éppen gyengeséget elárúló helyi intézkedéseknek.

A héten Budapesten is megkezdték a zsidók teljes elkülönítését.

Étlenk szóbeszéd tárgya a sárvari cukorgyár zsidótlanítása az egész környeken. A sági bazaltbánya mellett a sárvári cukorgyár adott zsidó szempontból a legtöbb kritikára okot. Az „Aladárok" egyik helyen sem hiányoznak ugyanis. Aladárnak nevezik azt is, aki miniszteriálisállásból nyugalomba vonulva belőlt egy-egy nagy vállalatba s ott vezetőszerepet kapott, noha a szakmához csak annyi köze van, vagy volt, hogy „jó" szolgálatalért a megfelelő honoráriumot nem szégyelte felvenni. — Nos az egyik ilyen Aladár a közelmultban olyan dáridót, reggelig tartó pezsgős úri összejövetelt rendezett, hogy még a sárvári résztvevő „úri" pupilkum is megsokalolta. Képzelhetjük, mi mehetett ott. — Vajjon meddig? Hiszen az ilyen esetekre nemrég kormányrendelet is megjelent!

Változás az egyes OMBI-járulékok lerovásánál

Az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy a gazdasági munkavállalók öregségi biztosítási járuléka a folyó év junius havának elsejétől kezdve heti 30 fillér. A felemelt járulékok lerovására az OMBI új 30 filléres és 3 pengő 90 filléres bélyegeket hozott forgalomba. Az eddig forgalomba volt 20 filléres, 40 és 2·60 fillérek biztosítási bélyegeket folyó évi junius 1 után járuléklerovásra felhasználni nem lehet, de junius 30-ig a postahivatalok azokat teljes értékükben visszavaltják. Felhívja az OMBI a gazdák figyelmét arra is, hogy julius 1-től kezdve a munkavállalói járulékot akkor is a munkaadó (gazda) köteles — bélyegragasztás utján — leróni, ha a gazdasági munkavállaló egy hétnél rövidebb ideig dolgozik nála.

Feltört csemege dió, Üzletekben kapható.

A tejellátás Sárvárott

Az utóbbi időben ismét szamosan tettek szóvá sárvári olvasóink közül az ottani tejellátás nehézségeit, kérve hogy foglalkozzunk a kérdéssel. Rendes eljárásunkhoz hiven utánanézünk az ügynek, hogy az igazságnak megfelelően szólhassunk hozzá:

Ami az utóbbi időben néhány esetben előfordult tejösszemenéseket illeti, az nem az uradalmi tejcsarnok központi kezelésének hibája, hanem annak oka az, hogy az egyik uradalom az esti tejet nem hűtötte le megfelelően, ami másnál is előfordul.

Az uradalmi tejcsarnok központi kimérésének vezetője tejigénylő utalványt nem fogadhat el mindaddig, amig az uradalom ahhoz hozzá nem járul. Nem ő, hanem az illetékes intézőség mondhatja meg, hogy van-e, vagy lesz-e elegendő tej s csak ha van fedezet az utalványra, a központi csarnok vezetője akkor fogadhatja el az utalványt. (Meg kell itt jegyeznünk azt, hogy a községházán nem érdeklődnek előzőleg, hogy minden egyes adott esetben áll-e tejfedezet rendelkezésre. Néha aztán több az utalvány mint a tej).

Előfordul néha, hogy nem kapják meg az igénylők a rendes mennyiséget, aminek oka az, hogy az uradalmakból kevesebb tej érkezik be. De ilyen eset míg egyrészt ritkán fordul elő, s csak a közönség túlozza az esetek számát, másrészt másnap pótólag megkapják az elmaradt tejmennyiséget.

Egyesek többet kapnak, mint amennyire szól az utalványuk — panaszolják többen. Ez csak látszólag van így. Ugyanis az uradalom alkalmazottjai konvenciószerűen többet kapnak s ebből engednek át saját tetszésük szerint azoknak, akiknek akarnak. Hogy saját kannájuk helyett az átengedett mennyiséget annak a kannájába méretik, akinek átengedik, ez eleve kizárja a feketézést még ezzel a kicsinyke mennyiséggel is Hogy pedig kicsoda kinek engedi át az ő járandóságát, ahhoz igazán senkinek semmi köze sincs. Kár tehát a közönségnek rosszra gondolni s görbe utat szimatolni ott, ahol egészen világos a helyzet mindaddig, amig egyesek fizetésképpen több tejet kaphatnak a fennálló rendelkezések értelmében az uradalomtól.

Ami pedig azt a panaszt illeti, hogy kevesebb a tej, mint amennyinek lenni kellene, az vigyen magával mérőeszközt s a helyszinen ellenőrizze, hogy megvan-e az egy liter tej egy liter s ne odahaza, amikor már utközben esetleg jócskán leivott belőle.

Közellátási hirek Celldömölkről

A hősi halottak és a háboruban eltüntek után is mérséklik a beszolgáltatási kötelességet

A beszolgáltatási kötelesség teljesítéséről szóló rendelet értelmében, ha a gazdálkodó, vagy a gazdaságában állandóan foglalkoztatott családtagja katonai szolgálatot teljesitett és a gazdálkodó, összes szántóterületének tiszta jövedelme legfeljebb 100 aranykorona, akkor a katonai szolgalatban eltöltött minden hónapra a kenyérgabona és zsiradékbeszolgáltatási kötelességét 10—10 buzaegységgel, a szabadválasztásu terminyek csoportjába tartozó beszolgáltatási kötelességet pedig 30 buzaegységgel kell csökkenteni.

A közellátási miniszter most kiadott rendelkezése szerint a fentiekhez hasonlóan mérsékelni kell annak a gazdálkodónak beszolgáltatási kötelességét is, aki vagy akinek gazdaságában állandóan foglalkoztatott családtagja katonai szolgálat folytán hősi halált halt, vagy háborúban eltünt. A mérséklést mindaddig végre kell hajtani, ameddig a hozzátartozó hadisegélyben részesül.

Az 1943—44. évi beszolgáltatási kötelességet a hősi halottak és háborúban eltüntek után 1943 január 1-től kezdődő hatállyal 1943 december 31-ig bezárólag kell olyanformán mérsékelni, amint azt a katonai szolgálatot teljesítőknél mérséklik. A hadisegélyben való részesülést a hozzátartozóknak a beszolgáltatási kötelesség csökkentésére való igénybejelentéssel egyidejüleg a községi előljáróságnál kell igazolni. Ezért a községi előljáróságnak közhírré kell tennie, hogy azok a beszolgáltatásra kötelezettek, akiknek a gazdaságához tartozó szántóterület katasztere tiszta jövedelme a 100 aranykoronát nem haladja meg és az 1943. évben katonai szolgálatból kifolyólag hősi halottak és háborúban eltüntek után a beszolgáltatási kötelesség csökkentésére tartanak igényt, gazdakönyvükkel és hadisegélyben való részesülésük igazolásával jelentkezzenek. (750.800/1944 K. M.)

Egészségedet megóvja, A magyar föld diója.

Tejjegyre jogosító orvosi bizonyitványok kiadása

A tejjegyre jogosító orvosi bizonyitványok igénylésével kapcsolatban felhívja a közellátási hivatal az érdekeltek figyelmét arra, hogy mindazok, akiknek nevük A-tól K betükkel kezdődik, minden héten kedden és pénteken délután 3—5 óra között a Zöldkereszteс Liga rendelőjében, az L-től Z betüvel kezdődő nevűek pedig dr Seregély Pál községi orvosnál kaphatják meg az orvosi bizonyitványt. Mindazok, akik kórházi vagy tüdőbeteggondozói kezelés alatt állottak, az illető intézettől kaphatnak orvosi bizonyitványt.

Egyben közli a közellátási hivatal az érdekeltekkel azt is, hogy orvosi bizonyitványt tejre betegség esetén kizárólag csak a 14—70 év közöttieknek kell megujtani. Mindazok, akik más jogcimen kaptak ezideig tejjegyet, tehát a 14 éven aluli gyermekek, 70 éven felüli öregek és a terhes anyák, azt július hó 1-től kezdve is minden külön igénylés nélkül meg fogják kapni. Két jogcimen (pl. 70 éven felüli és beteg) magasabb tejfejadagot, mint amennyi a fennálló rendelkezésekben meg van állapitva, senkisem kaphat.

Zsirkiutalás

Közli a közellátási hivatal a lakossággal, hogy a községi zsirjegy 25 és 26. számu szelvenyeire a busiparosok 10 dkg sertészsirt, vagy 12 dkg zsirszalonnát szolgáltatnak ki szelvényenként. Július hó 1-én kiadásra kerülő uj zsirjegyek első szelvényeit a busiparosok mindaddig nem váltathatják be, amig arra rendelkezést nem kapnak.

Kétszer kettő négy, Dióbelet végy.

Korpakiutalás

Felhivja a közellátási hivatal mindazok figyelmét, akik a legutóbbi korpakiutaláskor korpát nem kaptak és a pótigénylőskor újra igényeltek, hogy a korpát Hangya fióüzletben átvehetik. Akik a legutóbbi kiutaláskor kaptak korpát, azok most nem kapnak.

Orvosi bizonyitványok beadása magasabb cukorfejadagra

A betegség cimén magasabb cukorfejadagra (104 dkg) jogosító orvosi bizonyitványokat a közellátási hivatalban *előre leadni nem kell.* Július 1 én mindenki megkapja a rendes fejadagra jogosító cukorjegyet. A magasabb cukorfejadagra jogosító cukorjegyeket pedig július 1-e után a hivatal által meghatározott dolgozók és ujságok által előre közölt időpontban kaphatják meg az orvosi bizonyitványnyal rendelkezők.

Az orvosi bizonyitványokhoz igénylőlapot nyomtatványhiány miatt kitölteni nem kell. Azt, ha a nyomtatványok időközben esetleg megérkeznek, a közellátási hivatal közhírré teszi. Ebben az esetben az orvosi bizonyitványnyal rendelkezőknek igénylőlapot is kell kitölteniök.

HIREK

— **A hercegprimás Celldömölkön.** Az elmult hét végen Kovács Sándor megyéspüspök látogatása után, Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás látogatta meg Jándi Bernandin dömölki apátot, majd autón folytatta utját székhelyére.

— **Terrortámadás áldozata** lett egy vasutas család. F. hó 9-én Debrecenben bomba terrortámadás áldozata lett egy becsületes és köztiszteletben álló vasutas család. Csermák Lajos máv. intéző, aki két izben Celldömölkön a máv. szertárban és Szombathelyen is teljesitett szolgálatot, később Debrecenbe helyezték. Mult pénteken Csermák Lajos máv. intézőt szolgálati helyén, feleségét pedig a lakásán, talán egyidőben érte a borzalmas legitámadás, amelyben életüket vesztették. Özvegy édesanyja itt él Celldömölkön, akinek egyetlen gyermeke volt. A szegény özvegy asszony iránt mély részvét nyilvánult meg.

— **Járási vitézi értekezlet.** F hó 9-én Celldömölkön a Szőlővendéglő külön termében járási vitézi értekezlet volt vitéz Hertelendy Béla elnöklete alatt, aki időszerű kérdésekről tartott nagyon tanulságos előadást Előadásokat tartottak még dr Gaál Jenő m. kir. gazdasági iskolai tanár, Laca Vilmos gazd. felügyelő.

— **Sömjénmihályfa község lakossága adománya a bombakárosultaknak,** Szentmártoni Radó Kálmán 300 P, koltai Vidos József 100 P, Bolyky Jánosné, Mesterházy Sándor, Bertalan Imre, Vida Lajos 20—20 P, Kovács Sámuel 50 P, Szakonyi József, dr Berzsenyi Ádám, Őri József, Ambrus János, Ősze András, Ősze Lajos, Erdélyi József, Nagy István, Szabó Zoltán, Ambrus Gyula, Papp Sándor, Vida József, Horváth Lajos, Szabó József, Horváth Kálmánné, Őri Sándorné, Szabó Dezső 10—10 P, Minich Oszkár, Berkes János 20—20P stb.

— **Leesett a padlásról, lábát tarte** Szerdán délelőtt Nyárád községben Németh György kisgazda 40 éves felesége kenyérsütéshez lisztet akart lehozni a padlásról, de lefelé jövet olyan szerencsétlenül esett le a lépcső legfelső fokáról, hogy a jobb alsó lábszárán sulyos nyilttörést szenvedett. A szerencsétlenül járt Németh Györgynét mentőautón szállitották be a celldömölki kórházba.

— **Kemenesalja a bombakárosultakért.** A celldömölki járás leventéi a bombakárosultak javára a következő összegeket gyüjtötték: Celldömölk 2945, Sömjénmihályfa 1505, Vönöck 1145, Bolta 1057, Ostffyasszonyfa 1027, Kőcsk 1010, Kemeneshőgyész 761, Duka 429, Csönge 392, Egyházaskesző 315, Kemenespálfa 311, Tokorcs 282, Kissomlyó 272, Kemenesszentpéter 236, Izsákfa 179, Mesteri 76, Várkesző, Jánosháza 48 és Borgáta 33 pengő. — Az Országos Gyermekvédő Liga részére 1503 pengő gyültössze Kemenesalján. Ebből esett Celldömölkre 310, Alsóságra 180 és Jánosházára 120 pengő.

Nemcsak táplál, kellemes, Diót venni érdemes.

— **Megjelent az Országos Iparos Évkönyv és Cimtár.** Dr Kovalóczy Rezső az IPOK igazgatója közel 500 oldalas könyvbe gyüjtötte össze a magyar kézműiparra vonatkozó 1943. évi adatokat, melyek átfogó képet adnak kézművesiparosság mult évi helyzetéről. Az általános ipari vonatkozásu adatokon kívül több oldalon keresztül tárgyalja ez a kitünő munka az anyagellátás és anyagbeszerzés kérdését, nemkülönben az egyes szakmák kalkulációs tudnivalóit. Külön fejezet foglalkozik az 1943. évben hozott és a kézműiparosságot közelről érintő felsőfoku kihágási határozatokkal, majd pedig részletes cimtárt ad az összes ipari hatóságokról és fontosabb testületekről. A sokoldalu könyv megrendelési ára 25 P, a könyv megrendelhető az ipartestület irodájában.

CELLDÖMÖLKI HIRLAP
Kiadja:
A Tarai Szövetség Kemenesaljai R. K. T.
Takáts Károly
Lapzárta: csütörtök estére 12 órakor.
Tarai-ugazda nyomda, Celldömölk.